

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino

Materia	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Código	P02G120V01101			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	de la Fuente Fernández, María Adoración			
Profesorado	de la Fuente Fernández, María Adoración			
Correo-e	delafuente@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e contextos educativos", de carácter básico, con 6 créditos ECTS, situada no 1º curso, 1º cuadrimestre. Pretende proporcionar aos estudantes uns coñecementos científicos e as técnicas necesarias para reflexionar sobre os distintos aspectos e ámbitos da organización escolar e, para poder aplicarllos a unha realidade concreta, es dicir, a un Centro da nosa Comunidade Autónoma. Intenta, tanto pola actualidade dos contidos, como polos ámbitos que abarca, despertar os intereses dos estudantes por aspectos que tradicionalmente non se trataban nos currículos académicos.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar

C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer a lexislación que regula as Escolas de Educación Infantil e Primaria e doutros centros, a súa estrutura e os modelos de organización dos centros, servizos e espazos.	B1	C8	D1
	B4		D2
	B5		D6
	B6		D8
	B10		D14 D22
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e lexislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional	B1	C8	D1
	B6	C9	D2
	B12		D6
			D7
			D8
			D9
			D13
			D19 D21 D22
Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula, no espazo de xogo e noutros espazos comúns e/ou específicos	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B3	C5	D6
	B4	C6	D7
	B5	C8	D8
	B6	C9	D9
	B8	C14	D12
	B10	C16	D13
	B11		D18 D19 D22

Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexibles no exercicio da función docente.	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B6	C8	D6
	B7	C13	D7
	B8	C16	D8
	B9		D13
	B10		D17
	B12		D19
Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade no contorno escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.			D21
			D22
	B7	C1	D1
	B10		D2
			D6
			D7
			D8
			D9
			D13
			D14
Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno, coa finalidade de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo, na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 6-12 anos; así como noutros eidos nos que desenvolver o traballo docente para o que se está adquirindo cualificación.			D17
			D18
			D19
	B1	C2	D1
	B7	C15	D2
	B9	C18	D6
	B12		D7
			D8
			D9
			D18
Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.			D19
			D22
	B12		D1
			D2
			D6
			D7
			D8
			D9
			D14
			D15
Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e dos procesos de ensinanza-aprendizaxe, nas etapas obrigatorias do sistema educativo.			D18
			D19
			D21
			D22
	B1		D1
	B6		D2
	B10		D6
	B12		D7
			D8
			D9
Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos, en función dos diferentes modelos didácticos e das características e peculiaridades do alumnado.			D18
			D19
			D22
	B1	C1	D1
	B2	C5	D2
	B4	C6	D5
	B6	C8	D6
	B8	C13	D7
	B10	C14	D8
	B11	C15	D9
		C16	D12
		C18	D14
			D15
			D16
			D18
			D19
			D22

Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Primaria para aplicalas na aula.	B1	C1	D1
	B8	C2	D2
	B9	C5	D13
	B10	C6	D18
	B11	C9	D19
	B12	C15	D20 D22
Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro, atendendo os criterios de control de calidade.	B1	C8	D1
	B6	C9	D2
	B12	C13	D7
		C14	D8
			D9
			D14 D18 D19 D22

Contidos

Tema	
1.- FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1.- A Organización Escolar. 1.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración. 1.3 - Organización dos recursos humanos, materiais e funcionais do centro escolar.
2.- SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	2.1 A estrutura do sistema escolar. 2.2 Os centros e os seus ensinos. 2.3 Sistemas de avaliación de centros.
3.- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1.- Plan de centro. 3.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración escolar: características e niveis.
4.-SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1.- Organización do alumnado, profesorado, recursos, espazos, horarios, actividades. 4.2.- Documentos programáticos, de xestión administrativa e económica dos centros escolares.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.- A participación nos centros educativos. 5.2.- O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.- O conflitos nas organizacións educativas. 5.5 - A coordinación interna e externa nos centros educativos.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN Y LIDERADO	6.1.- A dirección nas organizacións educativas. 6.2.- Os proxectos de dirección. 6.3.- Da dirección al liderado.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESARROLLO ORGANIZATIVO	7.1.- Evaluación de centros. 7.2.- Análisis de experiencias de organización. 7.3.- Referencia de modelos y elementos estudiados en centros de educación infantil y primaria.
8.-ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.- Análise de experiencias de organización. 8.2.- Referencia de modelos e elementos estudiados en centros de educación infantil e primaria.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM	9.1.- Achegas de Organización Escolar ao Prácticum.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0.5	2.5
Seminario	14.5	29	43.5
Traballo tutelado	12	24	36
Estudo de casos	12	24	36
Lección maxistral	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Actividades introdutorias Esta sesión servirá para presentar a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.

Seminario	A través das titorías, o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...). Computa na avaliación continua.
Traballo tutelado	Os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continua
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Presentación estruturada dos temas, coa finalidade de facilitar información organizada, seguindo os criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Guión facilitador e a correspondente exposición verbal, por parte do profesor, dos contidos da Organización Escolar.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	A profesora manterá encontros na titoría cos diferentes grupos de traballo para comprobar o progreso dos mesmos. Se realizará un seguimento regular dos traballos realizados polo alumnado, aproveitando as posibilidades da rede, co fin de manter a interacción durante o proceso de elaboración.
Traballo tutelado	Se darán unha serie de indicacións de en qué consiste o traballo que deben realizar na aula e que tendrá continuidade despois fóra da mesma.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Teranse en conta os seguintes aspectos na avaliación: -aspectos formais -calidade dos traballos -exposición oral e resposta ás preguntas plantexadas. - Asistencia e participación na clase	60	B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C6 C9 C13 C14 C15 C16 C18	D2 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	B6	C8 C9 C15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para ter en conta a avaliación continua, o estudante ten que ter unha asistencia mínima do 80%,

A nota final da materia ten dous compoñentes:

-O traballo realizado polo alumno durante o curso (Avaliación Continua). Deberá ter a metade superada como mínimo.

-A proba escrita. Para superar a materia é necesario obter como mínimo un 50% da nota do exame.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota da Avaliación Continua manterase para a segunda convocatoria.

No caso de non asistir ao 80% das clases, o/a estudante terá a consideración de "non asistente" e a súa avaliación será un exame sobre 10 puntos. Neste exame deberá demostrar tanto as competencias correspondentes ao traballo de aula (avaliación continua), como do exame. A cada unha desas partes corresponderalle un 60% á parte A e un 40% á parte B; debendo obter un 25% en cada unha delas para aprobar a materia.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, o/a estudante concorre á seguinte coas puntuacións obtidas na avaliación continua. Só se sumarán neste caso; en convocatorias posteriores xa non se terán en conta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cantón Mayo I., Pino Juste M.,, **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, 2014,
Carda, R.M., Larrosa, F., **La organización del centro educativo: Manual para maestros**, 2007,
González González, M^a.T., **Organización y gestión de centros escolares**, 2003,
Gordo, G., **Centros educativos: ¿islas o nodos?. Los centros como organizaciones-red**, 2010,
Lorenzo, M., **Organización de centros educativos. Modelos emergentes**, 2011,
Martín Fernández, E., **Gestión de instituciones educativas inteligentes. Un manual para gestionar cualquier tipo de organización**, 2001,
Fullan, Michel, **Las Fuerzas del cambio, con creces**, 2007,

Bibliografía Complementaria

Leyes Orgánicas y sus desarrollos, **Leyes Orgánicas y sus desarrollos**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Outros comentarios

Para o aproveitamento exitoso da materia RECOMÉNDASE:

A) Asistencia continua a sesións de teoría e práctica. A asistencia a clase considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación do grao de desenvolvemento das capacidades e competencias.

B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos político, administrativo, económico e social; sería conveniente para poder estar ao día á lectura de páxinas web do Ministerio de Educación, das comunidades autónomas e dos diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación, organización, xestión, avaliación e calidade de institucións educativas.
